

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Το μεγάλο ταξίδι της Χάρτας του Ρήγα Φεραίου

Στο επίκεντρο της έκθεσης στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων η Χάρτα που βρίσκεται στο Καπέσοβο και ακόμα κρατάει τα μυστικά της

Η πρωτότυπη Χάρτα του Ρήγα Φεραίου που βρίσκεται στο Καπέσοβο Ζαγορίου, ένα από τα σχετικά λίγα γνωστά πρωτότυπα του μεγάλου έργου του Ρήγα που έχουν μελετηθεί στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο, είναι το επίκεντρο της έκθεσης που ξεκίνησε το πρωί της Κυριακής στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων.

Του **ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΥ**

Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν παρουσία της Υφυπουργού Παιδείας Μερόπης Τζούφη ενώ εκτίθενται παράλληλα, χάρτες, παλαίτυπα εποχής και νομίσματα από τις συλλογές του Αρχαιολογικού Μουσείου Ιωαννίνων, τα οποία απεικονίζονται στη Χάρτα.

Η έκθεση διοργανώνεται με αφορμή τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου και στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 10 ετών από την Επανάσταση του Αρχαιολογικού Μουσείου, όπως σημείωσε στον χαιρετισμό του ο Προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων Κωνσταντίνος Σουρέφ ενώ στην εκδήλωση των εγκαίνιων παρέστησαν ακόμα ο Δήμαρχος Ζαγορίου Βασίλης Σπύρου, ο Πρύτανης Γεώργιος Καψάλης, αντιπροσωπεία από τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και εκπρόσωποι των πολλών φορέων που συνεργάστηκαν για την έκθεση.

Η Χάρτα

Φέτος κλείνουν 220 χρόνια από τον θάνατο του Ρήγα Φεραίου και πέρυσι αντίστοιχα 220 χρόνια από την εκτύπωση της Χάρτας στη Βιέννη.

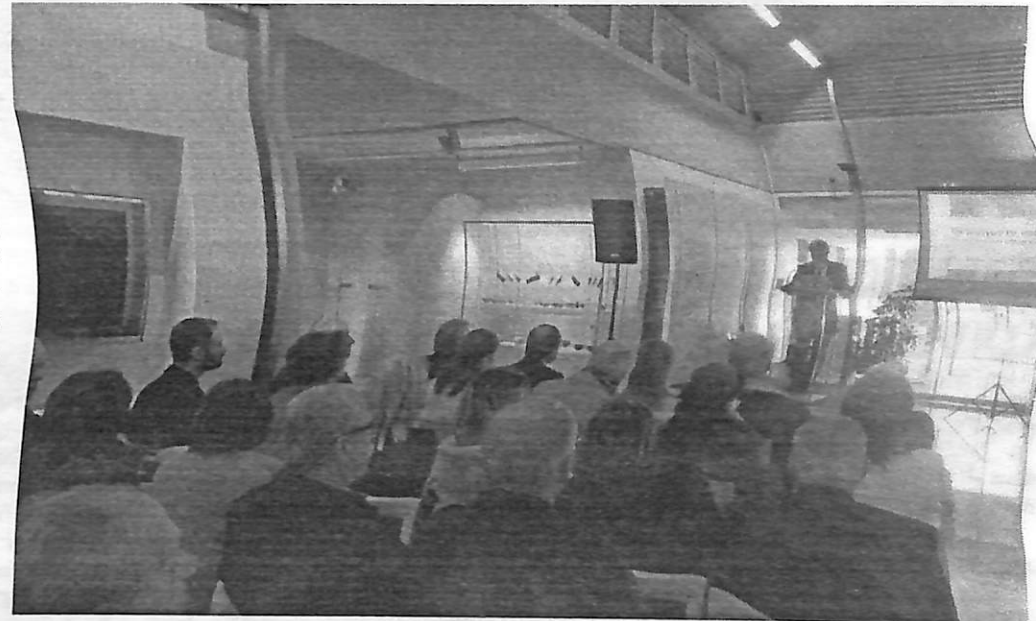
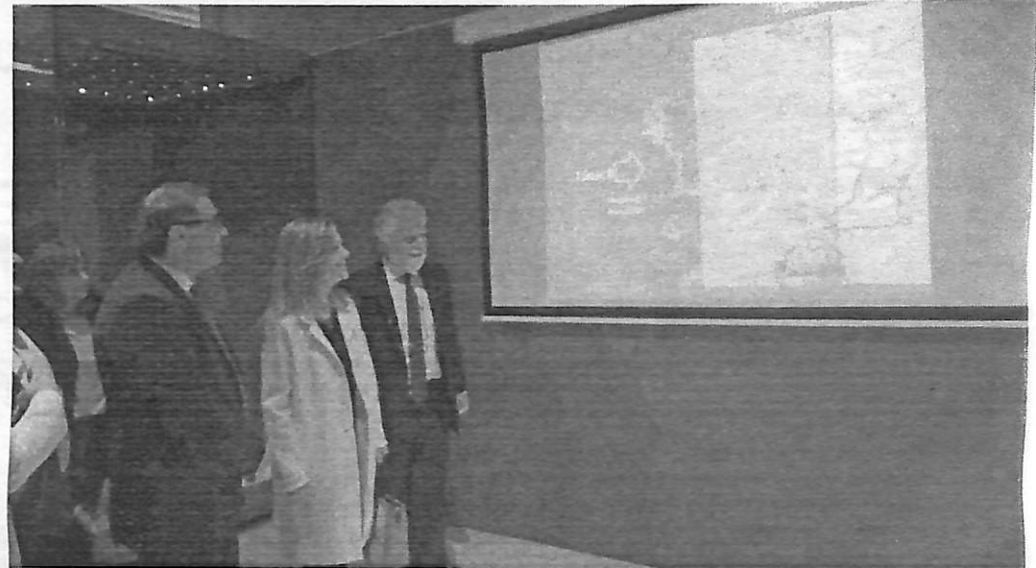
Σε αυτή τη μεγάλη περιπέτεια της ζωής του Ρήγα, αλλά κυρίως στο πώς δημιουργήθηκε η Χάρτα αναφέρθηκε σε μία πολύ εμπερι-

στατωμένη ομιλία ο Ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ και Πρόεδρος της Επιτροπής για τη Χαρτογραφική Κληρονομιά στην Ψηφιακότητα της Διεθνούς Χαρτογραφικής Ένωσης (ICA) Ευάγγελος Λιβιεράτος, ο οποίος και αξιοποιώντας τα σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία της επιστήμης, ανέδειξε τις πολλαπλές αναγνώσεις της Χάρτας, και την κατάταξη σε επιμέρους τύπους σε έναν από τους οποίους ανήκει η Χάρτα του Καπεσόβου, ανάλογα με το τι στοιχεία εμπεριέχουν. Όπως αποδείχτηκε από τη σύγχρονη έρευνα, δεν περιέχονται ακριβώς τα ίδια στοιχεία σε όλες τις Χάρτες και βάσει των διαφοροποιήσεων έγινε και η κατηγοριοποίηση σε τρεις τύπους.

Από εκεί και πέρα, το έργο αυτό του Ρήγα, που ήταν πολλά πολύ περισσότερα από έναν χάρτη, αφού αποτελεί ως τις μέρες και ένα μήνυμα, ένα σάλπισμα ελευθερίας για τους Έλληνες και τους λαούς της Βαλκανικής, έχει ακόμα να διηγηθεί πολλές ιστορίες. Μία από αυτές είναι και το πώς έφτασε το ένα αντίτυπο στο Καπέσοβο, κάτι για το οποίο υπάρχουν μόνο ενδείξεις με σταθμούς από τη Βιέννη, τη Σμύρνη και το Βουκουρέστι, όπου έφτασαν και τα περισσότερα από τα 1220 περίπου αντίτυπα από την εκτύπωση που έγινε σε μεγάλο τυπογραφείο της αυστριακής πρωτεύουσας.

Μέσα από την ιστορία της εκτύπωσης της Χάρτας αποκαλύπτονται και οι συγχρονισμοί με τις αναζητήσεις του Ρήγα αλλά και τις ελπίδες των Ελλήνων για απελευθέρωση, ελπίδες που έσβηναν εκείνη την περίοδο στο τέλος του 18ου αιώνα μέσα στις γεωπολιτικές συμφωνίες, συνθήκες και αντιθέσεις των μεγάλων δυνάμεων της εποχής.

Η έκθεση που υποστηρίζεται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, σε συνεργασία με την Πασχάλειο Σχολή Καπεσόβου, το

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και τη Ζωσιμαία Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων θα λειτουργεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων ως και τις 6 Μαΐου.

Η Μ. Τζούφη

Η Παιδεία και ο Πολιτισμός θεωρούνται έννοιες συνυφασμένες, αδιαίρετες και αλληλεξαρτώμενες. Ωστόσο, η σχέση τους πραγματώνεται και διατηρείται στο ιστορικό κοινωνικό γίγνεσθαι, εφόσον καλλιεργείται συστηματικά, όταν το γνωσιακό και αξιακό απόθεμα της πολιτιστικής κληρονομιάς εμπλουτίζει την εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτό τόνισε η Υφυπουργός Παιδείας Μερόπη Τζούφη μιλώντας στα εγκαίνια Η Υφυπουργός ανέφερε χαρακτηριστικά πως η Χάρτα του Ρήγα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, έργο της ελληνικής χαρτογραφίας της προεπαναστατικής περιόδου και απεικονίζει ένα ευρύ γεωγραφικό χώρο από τον Δούναβη έως το Λιβυκό πέλαγος και από την Αδριατική έως τον Εύξεινο Πόντο.

Το πολιτικό όραμα του Ρήγα συνίστατο στη δημιουργία μιας πολυεθνικής βαλκανικής επικράτειας που θα ήταν απαλλαγμένη από τις αγκυλώσεις της Οθωμανικής πολιτικής και στην οποία οι Έλληνες θα είχαν κυρίαρχη θέση. Ο κλυδωνισμός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η Γαλλική Επανάσταση ανακύκλωναν για μικρά χρονικά διαστήματα εθνικές προσδοκίες τις οποίες διαδέχονταν εθνικές απογοητεύσεις, εναλλαγές που καταγράφονται και στην εποχή μας και καθιστούν επίκαιρη την ιδεολογική και πολιτική οπτική του Ρήγα Βελεστινλή.

